

2017-09-08, rev 2017-11-01
rev **2017-11-07**

Socialnämnden
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Dnr Son 2017/271

ANDTS strategi för Järfälla kommun

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag

1. Socialnämnden godkänner förslag till ANDTS-strategi för Järfälla kommun 2017-2020 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning inför fastställande av kommunfullmäktige.

Ärendet i korthet

Järfälla kommun har under perioden 2013-2016 haft en gällande drogpolicy. Detta dokument har nu omarbetats och en ANDTS-strategi har tagits fram i dess ställe som utgår från den nationella ANDT- strategin som är gällande under perioden 2016-2020. ANDTS står för alkohol, narkotika, doping, tobak samt spel. Missbruk av spel om pengar är ett nytt område i dokumentet med anledning av ändrad lagstiftning.

Syftet med dokumentet är att det ska vara en strategisk utgångspunkt för kommunens arbete med dessa frågor under perioden 2017-2020.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förslaget till ANDTS-strategi för Järfälla kommun och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning inför fastställande av kommunfullmäktige.

Handlingar

1. Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, 2017-09-08, rev 2017-11-01.
2. ANDTS-strategi för Järfälla kommun 2017-2020.

Bakgrund

I september 2013 fastställde kommunfullmäktige en drogpolicy för Järfälla kommun som var gällande under perioden 2013-2016.

Detta dokument har nu omarbetats och anpassats till aktuella förhållanden och förutsättningar vilket bland annat innebär att det istället för ”Drogpolicy” benämns ”ANDTS-strategi”. Titeländringen är gjord med avsikten att visa att arbetet inte

begränsas till vissa typer av droger samt tydligt sammankoppla kommunens arbete med den nationella ANDT-strategin som är gällande under perioden 2016-2020 och där Folkhälsomyndigheten har regeringens uppdrag att verka för nationell samordning. ANDTS står för alkohol, narkotika, doping, tobak samt spel.

Syftet med dokumentet är att det ska vara en strategisk utgångspunkt för kommunens arbete med dessa frågor under perioden 2017-2020.

Omarbetningen har utförts inom den enhet på socialförvaltning som ansvarar för preventionsarbete.

ANDTS-strategin

Förändringar

Dokumentet har sin grund i den drogpolicy som varit gällande under perioden 2013-2016. Innehåll från drogpolicyn som fortfarande är giltigt kvarstår och skapar tillsammans med tillägg och anpassningar till nu aktuella förhållanden samt nyare statistik en ANDTS-strategi som föreslås godkännas och fastställas under perioden 2017-2020.

Dokumentet har anpassats till nu gällande grafisk profil avseende typsnitt, färger och bilder.

Innehållsmässigt har tillägg gjorts med anledning av ändrad lagstiftning. Kommunen har, genom förändring av socialtjänstlagen, från och med 2018-01-01 ansvar att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar. Detta innebär att mål och aktiviteter är tillagda som inte fanns med i tidigare policy. Ett annat tillägg är att kommunens tillstånd och tillsynsverksamhet även omfattar receptfria läkemedel.

Vikten av intern och extern samverkan framhävs än mer i denna strategi.

Innehåll

ANDTS-strategin ska gälla alla kommunala nämnder och bolag och utgår från de nationella målen i regeringens motsvarande strategi och använder vedertagna nationella definitioner. Övriga utgångspunkter i ANDTS-arbetet är aktuell lagstiftning, vetenskap och beprövad kunskap, regionala strategier, kommunala styrdokument, jämlikhet och jämställdhet i hälsa samt samverkan och tillgänglighet.

Visionen med Järfällas ANDTS-strategi, vilket överensstämmer med regeringens nationella strategi, är ett samhälle fritt från narkotika och doping, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt ett minskat tobaksbruk. Målgruppen är hela befolkningen men barn- och ungdomar är prioriterade och en tydlig målsättning är att barn och unga i Järfälla ska ha en trygg och jämställd uppväxt och en jämlik hälsa. För att lyckas med arbetet krävs en samverkan inom kommunen, med andra myndigheter samt med civilsamhället i övrigt.

I ANDTS-strategin finns åtta prioriterade mål vilka alla fanns med i tidigare drogpolicy förutom målet om spelmissbruk som är tillagt. För varje mål framgår aktuella förutsättningar, vad kommunen vill samt exempel på förväntade insatser. Målen är följande:

- Minska tobaksanvändningen
- Motverka missbruk av alkohol
- Nolltolerans för narkotika
- Nej till doping
- Samordnad, effektiv och likvärdig alkohol- och tobakstillsyn
- Fokus på barn och ungdom
- Personer med missbruk och deras anhöriga ska få råd och stöd utifrån sina förutsättningar och behov
- Förebygga spelmissbruk bland barn och unga

Målsättningen nolltolerans mot narkotika är satt utifrån kunskap om vilka skadeverkningar och konsekvenser som användande av narkotika kan leda till för enskilda och deras anhöriga. Metoder som behövs för att nå denna målsättning bedöms framförallt vara preventivt arbete riktat mot ungdomar och vuxna i deras närhet. Målsättningen innebär inte någon värdering av de personer som använder narkotika eller några begränsningar i deras möjlighet att söka eller genomföra behandling. Detta framgår i målsättningen avseende att personer med missbruk och deras anhöriga ska få råd och stöd utifrån sina förutsättningar och behov.

Vetenskap och beprövad kunskap

Som framgår i strategin ska det konkreta arbetet med ANDTS-frågor utgå från vetenskap och beprövad kunskap. Detta innebär att de insatser och metoder som kommunens verksamheter genomför och använder sig av i detta arbete, om möjligt, ska vara grundat i evidens.

För att nå detta tar kommunen del av den kunskap, de utvärderingar och den forskning som bland annat tillhandahålls av olika myndigheter, exempelvis Folkhälsomyndigheten, länsstyrelsen, Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU).

Folkhälsomyndigheten har ett nationellt uppdrag inom ANDTS-området att verka för ett effektivt och kunskapsbaserat arbete. Myndigheten ska svara för kunskapsuppbyggnad och förmedla kunskap till såväl regering, statliga myndigheter, kommuner, landsting och andra berörda samhällssektorer. Detta kräver forskning och Folkhälsomyndigheten har samverkan med olika forskningsaktörer på området. Exempelvis har myndigheten haft ett uppdrag att sammanställa forskningsresultat och utvärderingar av genomförda insatser mot narkotikabruk med speciellt fokus på cannabisbruk. Folkhälsomyndigheten ansvarar även för uppföljning, samlad verksamhetsrapportering på ANDTS-området och nödvändiga uppföljningssystem.

Länsstyrelserna har en regional samordningsfunktion och stödjer utvecklingen av ett kunskapsbaserat arbete, samverkan samt utbildning och kompetensutveckling i länet.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) har i uppdrag att granska kunskapsläget för insatser inom socialtjänsten. Exempelvis har en rapport publicerats avseende att förebygga missbruk av alkohol, droger och spel hos barn och unga.

Överväganden

Socialförvaltningen har gjort övervägande om det i detta läge finns behov av remissbehandling i kommunens nämnder och bolag samt externa samverkanspartners innan godkännande. De tillägg som gjorts berör främst socialnämndens verksamhet och förändringar i övrigt är framförallt nödvändiga anpassningar av tidigare antaget dokument varför bedömning gjorts att en remissrunda inte är nödvändigt i dagsläget.

Dom från Högsta domstolen (B 4368-16) har beaktats i framtagandet av ANDTS-strategin.

Barnkonsekvensanalys

Även om ANDTS-strategin vänder sig till alla invånare i Järfälla finns ett särskilt fokus på barn och ungdomar och deras behov av en trygg uppväxt. Att denna strategi tas fram och sedan ligger till grund för ett effektivt arbete inom kommunen och i samverkan med andra är en viktig del i kommunens arbete för att förbättra barn och ungdomars villkor. Bedömning görs att godkännande och därefter fastställande av ANDTS-strategin är beslut som kommer att ge positiva konsekvenser för kommunens barn och ungdomar.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunens nämnder och förvaltningar förutsätts arbeta med strategins mål och tillhörande aktiviteter inom ramen för sitt grunduppdrag och tilldelad budget varför bedömning görs att ANDTS-strategin inte innebär några ekonomiska konsekvenser.

Slutsatser

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förslaget till ANDTS-strategi för Järfälla kommun och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning inför fastställande av kommunfullmäktige.

Jenny Wilhelmsson
Socialdirektör

Lotta Erlandsson
Avdelningschef IFO

Expedieras

Diariet
Kommunstyrelsen
Jenny Wilhelmsson
Lotta Erlandsson
Malin Rasmussen
Mikael Skaghammar
Erika Sjöblom